

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

1845

1845

TIRSBÆK,
i Jylland.

T i r s b æ k.

Naar der er Tale om Danmarks skønne Egne, glemmer ikke let Noget at omtale Veileegnen, dette Danmarks Schweiz, hvor høie, bratte, skovklædte Bjerge og dybe, grønnende Dale, smilende Kornmarker og brune Lyngstetter kappes om at frembringe Afværinger, og den herlige Fjord, paa begge Sider indesluttet af høie Skovbækker, fuldeligen boder paa det Savn, man ellers saa ofte føler i vore smukkeste Egne, Vandenes blanke Glæde, som stemmer Sindet til Alvor og Eftertanke, medens den opliver ja forklarer Landskabet. — Eet af de skønneste Partier i denne med Rette saa berømte Egn og som de Reisende ikke let undlade at besøge er Herregaarden Tirsbæk i Hattings Herred Engom Sogn, en Mil Udt for Veile, ved Fjordens nordre Bred. De skovklædte Bækker snævre sig her sammen til en Dal paa omtrent 1500 Alens Længde, hvor den ene Side, imod Syd, er aaben, medens de tre andre tilsyneladende sluttet af meer end 200 Fod høie Skovbækker, tildeels med afrevne Stranter; her ligger den smukke, med anseelige Grave omgivne gamle Bygning med sine hvide Mure, sine trende Taarne og sine udvendigen blaae, imod Borgegaarden røde Tage, som sete fra de omgivende Bækker danne et yderst maleriskt Proipect. — Hovedbygningen bestaaer af tre Fløie, hver paa to Etager; paa den mellemste eller nordre Fløi er der udvendigen, imod Ladegaarden, to Taarne eller Karnapper, af samme Høide som Bygningens Tag, og eet noget højere Taarn inde i Gaarden for samme Fløis vestlige Ende, medens det tilsvarende i det østlige Hjørne for omtrent 60 Aln siden er brudt ned; imod Syd er Slotsgaarden aaben, og den omtrent 1000 Alen lange Strækning indtil den blåne Fjord begrænses paa begge Sider af skovklædte Bækker, som atter slutte Udsigten paa den anden Side af den noget over $\frac{1}{2}$ Mil brede Fjord, der snarere seer ud som en stor Flod eller Indis, men saa ofte bærer tilfomme Seilere forbi, at dens rette Natur snart falder i Minde. — Udsigten fra Havestuens Altan er ene i sit Slags: lige foran en meget høj Skovbegroet Bakke, paa hvilken sees en smal Udhugning heelt op indtil Toppen; til Venstre en endnu højere, hvis øverste Glæde er bar, men bærer en lille Pavillon; til Høire et smukt og ventligt Huus, som netop titter ud af Skoven, og derefter igjen Skov indtil den smukke Eng, den blåne Fjord og dennes Baggrund, den skovklædte Bankerod, ved hvis Fod adskillige Huse dog netop blive synlige. — Haven er temmelig stor, anlagt i Midten af iorrige Aarhundrede

med stor Beføstning af Niels Linde og trindtom indesluttet af et fire Alen høit Steendige, udvendigen belagt med Jord, saa at det paa det Smalleste er 10 Alen bredt. Da Jordmonnet imidlertid ikke var jævnt, har man paa nogle Steder maattet fylde dette Jorddige op, paa andre skjære sig igjennem en Bankeryg, saa at der i en Omkreds af flere hundrede Alen aabnedes et dybt Søalg, som adskilte den Deel af Bakken, der blev i Haven, fra det Øvrige i Skoven, hvorefter den endnu blev forhøiet omtrent 50 Fod, saa at man fra dens Top af fik Udsigt til Byen. I Havens nordvestlige Hjørne omdannedes en anden Bakke til et Biinbjerg med fire steensatte Terrasser og saa nær ved Ladegaarden, at at man med Hænderne kan kaste Stene ind i samme. Det smukkeste Prospect nyder man imidlertid fra den alt omtalte Pavillon, der skal ligge 250 Fod lodret Høide over Fjorden, og fra en Bænk i Skoven tæt derved, hvorfra man skuer langs hen over Fjordens taffede Kyster og steile Stranter heelt indtil Bogense, Gyldensteen og Hærridslevgaard, i en Afstand af 5 Mile, hvor man desuagtet, i meget klart Veir, kan see de røde Tage. — Fra disse Bænker af leedes Vandet hen til Blainen foran Binduerne, hvor et prægtigt Springvand bestandigen sylinderede, men nu alt længe er forsvundet. Alt dette er Udt for Gaarden, men Vest for samme ligge fem regelmæssigt anlagte Fiskeparke, som ved Sluser stode i Forbindelse med Gravene, der overalt ere steensatte, saavel som med den forblibende Bæk, der har givet Stedet Navn, og drev to Kornmøller og en Saugmølle, fra hvilken sidste en Rende kunde lede Vandet ind i Fiskeparkene og Gravene.

Naar Gaarden er opført vides ikke. Den ældste Fløi, den østlige, bestaaer indtil Binduerne i anden Etage af raee, utilhugne Kampsteene, hvilke blot ere stablede ovenpaa hinanden som i et Steendige, men saa vel forbundne med hin Lids berømte Kalk, at man nu ikke faaer dem fra hinanden uden ved Krudt. Indermuren bestaaer af en dobbelt Skat af denne solide Bestaaelse, medens Mellemrummet som sædvanligt er opfyldt med Muursteen og Kalk. Indermuren til Gaarden er af brændt Steen, men i højeste Grad raat og uregelmæssigt opført, hvilket i endnu højere Grad var Tilfældet forinden man i Slutningen af forrige Aarhundrede udvidede de smaa, spidsbuede Binduer, der neppe lode Lyset komme ind igjennem de tykke Mure. — Denne Fløi er uden for al Tvivl den

Tirsbæk.

ældste og vistnok fra det 14de Aarhundrede. Den nordre Floi er yngre, maaskee endogaa fra Begyndelsen af det 16de Aarhundrede; den var, som fortalt, forsynet med fire Taarne af samme Høide som Taget, af hvilke det ene er Portaarn, saa at tidligere Vindebroen, naar den blev optrukket, sluttede umiddelbart til samme. Den vestlige Floi er den yngste, opført 1577 — maaskee tilligemed begge Taarnene inde i Gaarden — af Iver Lunge; over Dorren til Taarntrappen er der indmuret en blaa Steen med hans og begge hans Fruers Navn og Baaben samt følgende Indskrift: „Erlig og velbirdig Mand Iffer Lunge Her Ove „Lyngs Søn til Tirsbæk og hade Iffer Lunge hans tvind Gisthermel: den „første Fru Maren Børns Dater Hr Jahan Børns Dater til Rilsrup og „Fru Karin Brise (Bryste) Hert Brises Dater til Datum. Anno Dni 1577.“

Gaardens Oprindelse maa uden al Tvivl føres tilbage til den fjerneste Oldtid, thi den skulder sit Navn til Guden Ty eller Tir, Gen. Tis, hvorfor Almuens Udtale af Navnet endnu den Dag i Dag, Tisbæk, ganstke sikkert er den rigtige. Et Tempel eller Hof for denne tappre Krigsgud har uden al Tvivl staaet her, og maaskee hørte alt i Hedenstabet til dette Tempel den nærliggende Bondeby Breballe, i det Mindste siges der allerede 1401 „att alt thett godz thier ligger ij breballe oc tyrsbæk Haffuer veritt iriitt godz aff Hedenstap“ Om dette Tempel senere af den berømte Dronning Tyre, som Sagnet vil fortælle, er bleven indrettet til et Slot, hvor hun jævnlig opholdt sig, vover jeg ei at afgjøre; rimeligviis er dette Sagn dog blevet til som en Forklaring af Navnet. — I Historien fremtræder Gaarden først ved det omtalte Thingsvidne af 1401 og havde da allerede sit eget Birkething, uden al Tvivl det tidligste hidtil beskendte private Birk. Gaarden med tilliggende Breballe By tilhørte da Brødrene Jens og Niels Lavesen af den ældgamle Familie Dyre, altsaa før dem deres Fader, Lave eller Lauge Dyre, som har levet i Valdemar Atterdags og Dronning Margrethes Tid, eiet Gods paa begge Sider af Veile Fjord og maaskee allerede opført den ældste eller æstlige Floi. Af hans Sønner forekommer den Støtte kun een Gng, i Aaret 1415, den Første derimod hyppigt fra 1401—32 og havde ligesom hans Efterkommere mangfoldige Stridigheder med Kronens Lehnsmænd paa Høneborg Slot ved Snoghøi, der vilde drage Breballe By ind under det Kronen tilhørende Roms Birk ved Veile, til hvilket den grundfede. — Hans Søn Hr. Iver Jensen (Dyre), Ridder, var i sin Tid en mægtig og anset Mand, bebovret med Landets rigeste Familier, og forekommer fra 1433—62; hans Søster Mette Ivers Datter (Dyre) var den hæfke og mandhaftige Enkefrue i Norge, som efter sin Egteherres den berømte Ridder Knud Alfens Død i Aaret 1502 greb til Baaben imod den Oldenburgske Kongestamme og ved sit senere Giftermaal med Sverrigs Rigsforstander, Svante Nielsen Sture, fik endnu bedre Leilighed til at spille en virksom Rolle i de skandinaviske Rigers Historie. — Det var

en urolig Tid i Norden! Et mægtigt Aristocrati greb efter den tredobbelte Krone, der kun sad løst hos de Oldenburgske Grevers Allinger, og det er høist sandsynligt at den hæfke og myndige Dame, som spillede en saa vigtig Rolle i disse Kampe og selv var nær nok ved at see i det Mindste Sverrigs Kongekrone paa sit stolte Hoved, er fød i den gamle, æstre Floi paa Tirsbæk, og at de Mure endnu ere til, inden for hvilke hendes Bugge gif.

Hr. Iver Jensens Søn Vincents Iversen (Dyre) forekommer fra 1469—87, var Lehnsmænd paa Stegehuus og giftede sig med den sidste Spire af en berømt Slægt, nemlig Fru Kirstine Lunge, efter hvem hendes Børn senere optog dette ældgamle Navn, uden at de dog forandrede deres Familienaaben. — Af disse arvede Hr. Ove Lunge, Ridder og Rigsraad, Tirsbæk, hvilken Eiendom han betydeligen forøgede, navnlig ved at lægge to Selveierbøndergaarde ind under Hovedgaarden samt desuden at udfiske det Hele af Hælløbskabet med de øvrige Sognemænd, hvorved disse efter hin Tids inderstrænkede Anskuelse ansaae sig for betydeligt forurettede, omendkjendt deres Samtykke iforveien var indhentet, hvorfor Sagnet ogsaa foræller at det kun var ved en Pagt med Djæveln, at Sligt lykkedes Rigsraaden, og at han den Dag i Dag maa jage paa Gaardens Marker. Ove Lunge spillede en meget vigtig Rolle i Christian den Andens, Frederik den Førstes og Christian den Tredies Tid, især i hin Tids Borgerkrige, og forstod — som en ægte Aristocrat — deels ved Giftermaal deels ved Kjøb at forøge sine Eiendomme anseeligt, saa at han ved sin Død 1542 foruden Tirsbæk eiede Odden i Bendshøvel, Stobviggaard i det Slesvigke og Andeel i Rastedgaard paa Lolland. — Af hans Sønner arvede den Ældste, Iver, Tirsbæk, hvis Bygninger han betydeligt forøgede og endnu mere det tilhørende Gods, thi han gif ikke i Statens Tjeneste og ofrede sit hele Liv paa at beskytte sine Eiendomme og ved fordeelagtige Magestifter at arrondere dem tilbørligt. Foruden Tirsbæk kom han i Besiddelse af Østrupgaard og Nielstrup i Fyen og døde 1587. — En ivrig Strid med Veile om Grændserne mellem dette og Breballe Byes Marker begyndte allerede under ham og udartede under hans Søn Ove Lunge til en formelig lille Krig, i hvilken een af Ove Lunges Fiskere blev fængslet i Veile, men hans Herre hæfke opbrød fængslet og med væbnet Haand befriede denne sin Tjener; Borgene tillode sig lignende Voldsomheder og Sagen forligtes endelig i Aaret 1601, ved hvilken Leilighed det Offentlige estergav begge Parter sin Tiltale for Vold. Ove Lunge arvede Østrupgaard efter Faderen og havde desuden Andeel i Frøsløvgård paa Mors; han forekommer endnu 1608, men var død 1611 uden Børn, hvorefter Tirsbæk ved Giftermaal gif over til en ny Familie, efter at den i over 200 Aar var gaaet i Arv fra Fader til Søn i Familien Dyre eller de nye Lunges. — Efter hans Død beholdt Enken, Fru Birthe Wille, Gaarden indtil 1611, da ogsaa hun døde og Oves Søster,

Lirsbæk.

Fru Gjertrud Lunge, bragte den til sin Mand, Eiler Bryffe til Dallund, som med hende efterhaanden fik Lirsbæk, Nielstrup og Østrupgaard. De døde begge 1614, hvorefter Lirsbæk tilfaldt deres Datter, Fru Lisbeth Bryffe, saa berømt for sine genealogiske og heraldiske Arbejder, af hvilke hendes Slægtebog og Baabenbog i endeel Afskrifter ere komne til Efterverdenen; hun blev først gift 1605 med Mogens Krabbe til Beegholm i Staanen, — der ligesom hendes Forældre døde 1614, — anden Gang med Henrik Bille til Billestov i Høen, Skjerrildgaard og Drunggaard i Jylland, begge i Lirsbæks Nærhed; i disse to Ægteskaber fik hun 13 Børn og mistede sin anden Mand 1655 paa Lirsbæk. Jylland og tildeels hele Landet leed i hendes Tid forfærdeligt ved fjendtlige Indfald, nemlig 1627—29, 1644 og 1657—59, af hvilke det sidste gav Anledning til at Fru Lisbeth Bryffe af nogle øde Bøndergaarde i Daugaard By, ½ Mil fra Lirsbæk, oprettede Avlsgaarden Bryffersborg, der siden blev til et betydeligt Gods; 1666—67 stiftede hun for sin Alderdoms og Svagheds Skyld med sine Børn og døde 1674 i Veile i den høie Alder af 89 Aar som den Sidste af sin Slægt i Danmark. — Af Børnene fik Steen Bille Lirsbæk og forenede dermed Sobø i Høen ved sit Ægteskab med den uhykelige Marck Anders Billes Datter Karen, der døde 1671 paa Lirsbæk; Manden overlevede hende i 15 Aar. — Af deres to Børn dræbte Sønnen Henrik Bille i Paris sin Modstander i en Duel og blev derfor henrettet; Datteren Sophie Bille arvede Lirsbæk med Bryffersborg og Sobø, hvilke Gaarde hun medbragte sin Mand, Anders Rosenkrands til Bliminge i Staanen, Demmestrup i Halsland samt Landting og Kjærgaardsholm i Jylland, hendes kjærlige Fætter, der saaledes kom i Besiddelse af 7 Godsfer. Han opholdt sig gjerne paa Lirsbæk, overlevede alle sine Børn paa Sønnen Holger nær, — som efter hans Død arvede de fyenste Godsfer, — giftede sin eneste Datter Karen bort til en nybagt Adelsmand, Niels Linde til Busstrup, Tanderup, Nølstrup og det halve Stubbergaard, men overlevede hende og astraadte flere Aar for sin Død Lirsbæk til Svigersønnen, hos hvem han siden opholdt sig og døde 1742 i den høie Alder af 88 Aar.

Niels Linde er af en mærkværdig Familie og selv en i mange Henseender udmærket Mand. Hans Fader var Bispekrammer og skal engang ved Vesterhavet have fundet en massiv Døbefønt af Guld eller en anden stor Skat. Skatten laae sandsynligviis i ham selv, i hans store Driftighed og Virksomhed; vist er det at han døde som Eier af en stor Mængde Jordegodsfer, og da hans Sønner for en Deel arvede Faderens Flid, Stræbsomhed og Virkelyst kom disse, Bispekrammerens Sønner, efterhaanden i Besiddelse af 22—23 komplette Godsfer i Ringkjøbing, Veile og Viborg Amt, med henved 7000 Td. Hartkorn Jordegods og 1100 Td. Hartk. matr. Tiender. Hans Efterkommere paa Mandslinien leve endnu og ere saa godt som Intet; i mindre end 100 Aar er al denne

Herlighed forsvunden, og mærkeligt nok ere alle disse Godsfer nu udparcellerede, eller i alt Fald Bøndergodset som Schweienom i Beboernes Hænder. — Af Sønnerne var Niels Linde efter sin Svigerfaders Død i Besiddelse af 8 Godsfer i Jylland paa over 2300 Td. Hartkorn Jordegods og 500 Td. Hartkorn matr. Tiender; han var en udmærket dygtig Mand, som paa sine Godsfer forbedrede og forskjønnede efter yderste Evne, opførte nye Bygninger og Avlsgaarde, anlagte Haver, plantede Alléer, udtørrede Søer og Moser, opdyrkede Jorder, forbedrede og forskjønnede de forsamte Kirker, kort sagt, i Forening med sine Brødre, sine Svogre Geert Lichtenberg og Daniel Friesenreich samt Statsraad Lauson til Bjørnsholm udgjorde en høist agtværdig Samling af jydste Godsclere, som for deres Eiendommes Cultur og Forskjønnelse samt hele Landets Fremme gjorde mere end næsten alle Andre tilfammentaget, dog desværre ifølge hine Tidens Anskuelser tillige fremmede Hoveriet, saaledes at dette farlige tvæggede Vaaben siden i mindre retsindige og forstandige Eieres Hænder blev et Middel til Landets næsten fuldkomne Ruin. — Efter et yderst virksomt Liv døde Niels Linde 1746, 10 Aar efter sin Frue og 4 Aar efter sin Svigerfader; han modtog aldrig nogen Rang eller Titel af Regjeringen, en ægte, stolt og uafhængig Jordbrot, saa at han efter gammel i Jylland endnu ikke forglemt Stik altid blot kaldes Junker.

Af sin eneste Søn Christen Linde havde han stor Sorg, idet denne ganske var hvad man kalder fjollet eller fjottet, i Jylland taabelig, hvorfor han i Almindelighed af Almuen ansaaes for en Stiftning, som var forbyttet i Buggen; „han var „saadan,“ fortælles der, „at han tidt gik ud i et Kjør eller en Mødding indtil „Armene uden at vide det, saa at Karlene maatte hen og trække ham op.“ I hans rolige Planteliv greb nu Lidenskaben med fortærende Magt, Lidenskab til en Fee, som havde iført sig menneskelig Skikkelse, næsten skulde man troe blot for at fordrøve ham. Dette var en fattig, forældreløs Skomagerdatter fra Horsens ved Navn Maren Lofs, der tjente som Hønskepige paa Bryffersborg, siden som Mallepige paa Lirsbæk, og tidligen udmærkede sig ved sin usædvanlige Skjønhed og ved en Ynde, som man ellers ikke let træffer i denne Stilling. Niels Linde antog hende til sin Husholderste paa Lirsbæk og stod i sine sidste Levedage i et endnu nærmere Forhold til hende, men desuagtet satte Sønnen sig for at gifte sig med hende og udsærte dette, hvorvel hans Fornyndere og Slægtninge i en skandaløs Proces for Lamperretten beviste det her Fortalte og han dømtes til aldrig at maatte ægte hende. — Straffen fulgte efter. — Hendes Letfærdighed gjorde ham fortviolet, og da han for at udgaae de unge Officerer i Veile og Fredericia reiste til Kjærgaardsholm, traf han her paa hendes tidligere Elsker, Forvalter Jørgen Svæs, en ung, smuk og raff Mand, som antog sig for at nedstamme fra en gammel adelig Familie og som hun ved sit Giftermaal bevægede til at sjerne sig fra Lirsbæk. Til Følgerne

T i r s b æ k.

kan man let slutte sig. — Den ulykkelige Christen Linde, som allerede paa Tirsbæk imod sin smukke Vid havde anvendt baade Brygl og gode Ord forgjæves, blev nu grebet af Maseri, laafede Dørren, tog hende i Halsen og forsøgte at qvæle hende; Elskeren ilede paa hendes Strig til, sprængte Dørren, kastede sin Herre hen i en Krog og bar den Afmægtige ud; Herren lod sadle en Hest, reed til Tirsbæk, lagde sig til Sengs og døde et halvt Aar efter, den 19 April 1756, kun 27 Aar gammel. Faderens og Sønnens Forhold til den forførreriske Dviinde straffede sig forførdeligt, men ogsaa hende naaede Straffen!

Fru Maren Lofs ægtede sin Elsker og bragte ham 7 komplette Godser. Han lod sig adle med Navnet Lindenpalm og gjøre til Justitsraad, men førte et vildt og ryggesløst Levnet, mishandlede Konen, satte hele Formuen overhafr og døde paa en lille Bondegård 1781, saa fattig, at den Viin, som blev drukket ved hans Begravelse, endnu ikke er betalt den Dag i Dag; Fruen var død 3 Aar isorveien. Ægteparrets eneste Datter, Christine Lindenpalm, blev endnu i Faderens bedre Dage gift med en mærkelig Eventyrer, Brigadeer William Halling, Directeur ved det asiatiske Compagni, Ridder (:) Storkors) af Dannebrog, som kom til Danmark fra Ostindien, hvor han under Lord Clive havde erhvervet sig betydelige Rigdomme, men forresten havde et meget slet Rygte; selv udgav han sig for en Engländer af god Familie, efter det almindelige Sagn var han en Præsteføn fra Holland. Han købte 1775 Tirsbæk og Brystersborg af sin Svigersfader, ombyggede det Sidste og opkøbte det efter sig, hvortil han Aaret efter solgte det Første til Generallieut. Grev Moltke til Muggesfelde, Ridder (:) Storkors) og Kammerherre, som 1779 afhændede Gaard og Gods for 85000 Rdl. til Kammerherre Christian Benzou til Christiansdal, Ridder (:) Storkors) og Oberstlieutenant, der oprettede det til Stamhuus, men allerede 1792 fik kongelig Bevilling paa at maatte udstyffe og bortselge det; det udgjorde da: privil. Hartkorn 42 Td. 5 Stp. 3 Fdk. Ager og Eng, 13 Td. 6 Stp. 2 Fdk. Skovsklyd, 6 Td. 3 Stp. Mølleklyd, Bøndergods 304 Tdr. Hartkorn, — som svarede 589 Rdl. i Landgilde og gjorde fuldt Hovet, — Konge- og Kirketienden af Engom og Hedensted Sogne samt Kirketienden af Hornstrup Sogn, ialt matr. Tiender 150 Td. Hartkorn; desuden nogle Enge ved Weile og Engelsholm. Ifølge denne Bevilling

bortsolgte han 150 Tdr. Hartkorn Bøndergods for 58,970 Rdl. — fik altsaa næsten 400 Rdl. Courant for en Td. Hartkorn, hvilket end ikke nu vilde kunne erholdes i Nylund, — Resten tilligemed Gaarden, Tienderne og Engene 1797 for 27,030 Rdl. til sin Søn, Kammerherre P. U. Sr. Benzou, der fremdeles bortsolgte Tienderne af Hedensted og Hornstrup Sogne, 170 Td. Land af Hovedgaardens Marker, 95 Td. Hartkorn Bøndergods samt Engene ved Weile; Gaarden selv med 59 Td. 6 Stp. Hartkorn Bøndergods samt Konge- og Kirketienden af Engom Sogn afhændede han 1804 til sin Broder, Kammerjunker Jacob Benzou, og denne 2 Aar efter til et Interessentskab, bestaaende af 4 Mænd, som bortsolgte Tienderne og det øvrige Bøndergods paa endel Huse nær, og derefter Gaarden selv 1810 for 185,000 Rdl. Courant og 200 Ducater til Hofagent Becker i Altona; denne 1812 for 36,000 Rdl. Species til sin Søn, Generalkrigscommissair Becker, som eiede den i 28 Aar, længere end Nogen siden Anders Rosenkrands eller i de sidste 100 Aar; han solgte den 1840 for 71,200 Rdd. Sols til Kammerraad Christensen til Røde Mølle, Stænderdeputeret, Birkebommer i Døller Birk, og denne Aaret efter for 89,000 Rdd. Sols til Baron Brocksdorf, Gaardens nuværende Eier. — Mærkeligt nok er det, at denne samme Gaard, som i de 200 Aar fra 1400—1600 kun havde 6 Eiere og alle Søn efter Fader, i de næste 240 Aar ikke havde mindre end 17 Eiere og at aldrig mere end to Led i samme Familie fulgte efter hinanden. — Til Gaarden horte 1837: privilegeret Hartkorn efter gl. Matr. 31 Td. 4 Stp. 1 Fdk. 1½ Alb. Ager og Eng, 6 Td. 3 Stp. Mølleklyd, 13 Td. 4 Stp. 2½ Alb. Skovsklyd samt contrib. Hartkorn 6 Td. 6 Stp. 1 Fdk. Ager og Eng, 6 Stp. Skovsklyd; Hovedgaardens Areal udgjorde 714 Td. Land, nemlig 325 Td. Land Ager og Eng, 389 Tdr. Land Skov; endvidere 2 Bandmøller, som aarlig indbragte 400 Rdd., 20 Huse og et Hospital i Engom Sogn, 8 Huse og en Skole i Hornstrup Sogn, hvilke Huse aarlig svarede 254 Rdd. 4 Mk. i Landgilde og gjorde 1966 Ugedage. De 1802 bortsolgte 170 Td. Land af Hovedgaardens Marker vare sklydsatte for 11 Td. 1 Stp. 2 Fdk. 1½ Alb. Hartkorn; derpaa blev opbygget en Parcelgaard ved Navn Julianenberg.

